

השיעור השבועי

של מורינו ראש הישיבה

הגאון המקובל רבי מרדכי עטייה שליט"א

בענין

לאה ורחל הנעשות פרצוף אחד, שיטת היפ"ש

כ"ז מר השון תשע"ח

תוכן הענינים

- ב' ביאורים בשמן ששון מי היא לאה הנעשית עם רחל פרצוף אחד א
- בשיטת היפה שעה יש להסתפק מי היא לאה הנעשית עם רחל פרצוף
אחד ב
- ג' בחינות באחורי ז"א ד
- דעת היפה שעה שלאה הנעשית פרצוף אחד עם רחל, היא בחי' רחל
העליונה ה
- דעת השמן ששון שההמשכה מלאה לרחל תהיה עד נאהבה ו

להארות ולהערות

nivimaerocc@gmail.com

לאה ורחל הנעשות פרצוף אחד שיטת היפ"ש

ב' ביאורים בשמן ששון מי היא לאה הנעשית עם
רחל פרצוף אחד

בשער הכוונות [דף צ"ד סע"ד] כתב הרב וז"ל: כי הנה נתבאר
אצלינו בביאור ק"ש דשחרית דימי החול, כי ע"י הק"ש נעשין
מוחין דאור פנימי אל ז"א דאצילות. ונעשים מוחין דאור פנימי
אל לאה וכו'. ונעשים מוחין דאור פנימי אל רחל נוק' דז"א,
אבל אינם נכנסים [המוחין] בה [ברחל], כי אז היא למטה
בבריא, אבל נשארים למעלה בלאה.

וכבר הזכרנו שגם בכוונת ברוך שם [שעה"כ דף כ"ה אמצע
ע"א] מבואר שהמוחין שנמשכו בק"ש אינם יכולים להכנס
ברחל, וז"ל הרב שם: וכאשר עתה בק"ש ירדו המוחין דז"א,
אינה יכולה [רחל] עדיין לקבל המוחין שלה, כי אפי' בחי' גופא
אין לה ואיך תקבל המוחין עתה, וא"א [לרחל] לקבלם עד ברכת
אבות כמו שיתבאר.

ובהמשך שעה"כ [בסוף ע"ב] מבאר הרב היכן נשארים המוחין
השייכים לרחל, וז"ל: ואמנם המוחין האמיתיים העקריים שלה
[דרחל], הם נשארים ועומדים למעלה בלאה, עד שיבוא זמן
תיקון רחל בברכת אבות ותטלם.

וכבר הזכרנו את דברי היפה שעה [שבסוף שעה"כ דף ו' סע"א]
שהקשה וז"ל: לא ידעתי אימתי רחל נוטלת אלו המוחין שלה
שביד לאה בפקדון, ובאיזו מילה בברכת אבות יש לכוין בהם,
כי לפי דרושי רז"ל בברכת אבות הכל נמשך אליה מז"א וכו'.

וסיים היפה שעה: ואפשר שבעת הנסירה כשנתלבש נה"י דאימא בלאה ורחל, אותה שעה שנעשות שתיהם כאחת, תטלם.

ובשיעור הקודם הרחבנו הרבה מי היא זו הלאה הנעשית לפרצוף אחד עם רחל, והבאנו את ב' הביאורים שבשמן ששון [על שער הנסירה סוף פ"א, ש"ש ח"ב דף כ"א רע"ג אות כ' והוב"ד בגוב"י אות כ"ב] שבביאור הראשון כתב השמן ששון שזו היא לאה האמיתית הנעשית מאחוריים דתבונה, ועומדת תמיד פניה באחורי ז"א, וכאשר נכנסים נה"י דאימא בעת הנסירה בתוך לאה ורחל, חוזרת לאה להיות אחור באחור עם ז"א, ונעשו לאה ורחל פרצוף אחד.

ובביאור השני כתב השמן ששון, שזו הלאה הנעשית פרצוף אחד עם רחל, היא בחי' רחל העליונה שמחזה דז"א ולמעלה, הנקראת ע"ש לאה משום שעומדת במקום עמידת לאה האמיתית.

ולפי ביאור זה נמצא שלאה האמיתית נשארת תמיד פניה באחורי ז"א ואינה חוזרת להיות אחוריה באחורי ז"א אפי' בעת הנסירה, ורק רחל העליונה שתמיד עומדת עם ז"א אחור באחור, היא זו שנעשית עם רחל התחתונה לפרצוף אחד בעת הנסירה.

והבאנו שנטיית השמן ששון [בפת"ע דף ל"ח ע"ב ד"ה גם] כתירוצו השני, שהלאה המתחברת עם ז"א להיות פרצוף אחד, היא בחי' רחל העליונה הנקראת בשם לאה, ע"ש באורך.

בשיטת היפה שעה יש להסתפק מי היא לאה הנעשית עם רחל פרצוף אחד

והנה כשנחזור עתה לדברי היפה שעה הנ"ל שהקשה: לא ידעתי אימתי רחל נוטלת אלו המוחין שלה שביד לאה בפקדון, ובאיזו

מילה דברכת אבות יש לכיין בהם [שנמשכים המוחין מלאה לרחל]. וסיים היפה שעה: ואפשר שבעת הנסירה כשנתלבש נה"י דאימא בלאה ורחל, אותה שעה שנעשות שתיהם כאחת, תטלם.

וצריך לדעת מה שיטת היפה שעה בנידון הנ"ל, מי היא לאה שבעת הנסירה נעשית פרצוף אחד עם רחל, האם זו לאה האמיתית, שהיא אחוריים דתבונה העומדת פניה באחור ז"א, או שכוונתו על רחל העליונה הנקראת בשם לאה.

נקדים ונאמר שהמוחין שנמשכו בברוך שם ללאה בפקדון לצורך רחל [ראה סידור הרש"ש דף מ"ה רע"א בתיבת מלכותו], נמשכו ללאה האמיתית, וכמ"ש בשעה"כ [דף כ"ה אמצע ע"א] שכתב הרב במפורש שלאה שהיא אחוריים דתבונה, היא זו שלקחה את המוחין שלצורך רחל.

וכאשר נשוב לדברי היפה שעה הנ"ל, נבין שבעת הנסירה כשנעשות לאה ורחל פרצוף אחד, ימשכו המוחין מלאה האמיתית לרחל.

אלא שעדיין יש להסתפק מי היא זו לאה שנעשית בעת הנסירה פרצוף אחד עם רחל, האם זו לאה האמיתית, וכשנעשית זו הלאה עם רחל פרצוף אחד בנסירה ימשכו המוחין [שכבר נמצאים בלאה] אל רחל התחתונה.

או שנבין אחרת והוא שהגם שהמוחין הם בפקדון בלאה האמיתית, מ"מ לאה שנעשית פרצוף אחד עם רחל, היא בחינת רחל העליונה העומדת במקום לאה האמיתית שלכן היא נקראת ע"ש לאה, והיא המתחברת עם רחל התחתונה ונעשות שתיהם פרצוף אחד, ואז המוחין שבלאה האמיתית, נמשכים לרחל העליונה העומדת במקום לאה האמיתית.

ג' בחינות באחורי ז"א

וכדי לדעת מה שיטת היפה שעה, נפתח תחילה בדברי הרב בשער י"ט פ"ז [ע"ח ח"א דף צ"ג סע"ב] שם כתב הרב וז"ל: וצריך שתדע כי י"ס הנקבה הם תופסים כל אורך ז"א, אלא שנחלק לב' חצאין, חצי העליון **מתלבשת** שם לאה, וחצי התחתון היא רחל.

ויש לשים לב, שגבי החצי התחתון כותב הרב: **שהיא רחל**. אך בחצי העליון לא כותב הרב שחצי העליון היא לאה, אלא כותב הרב: שחצי העליון **מתלבשת** שם לאה. ומבואר שגם בחצי העליון יש בחי' רחל, אלא שמלבד שיש שם בחי' רחל גם **מתלבשת** שם לאה.

וזהו שממשיך הרב: והטעם כי לאה [המתלבשת בחצי העליון] היא אחוריים דתבונה, ונעשית פנימית בערך ראש רחל, והיא **מתלבשת** בה¹, לכן כל המחצית העליונה של רחל נקרא שם על לאה, והבן זה מאוד.

ולמדנו מדברי הרב שבאחורי ז"א ישנם ג' בחי', א'. רחל העליונה המלבשת לז"א עד החזה הנקראת ע"ש לאה, ב'. רחל התחתונה המלבשת לז"א מהחזה ולמטה, ג'. לאה האמיתית שהיא מאחוריים דתבונה, שהיא מתלבשת ברחל העליונה.

ויותר מבוארים הדברים בנהר שלום [דף מ"ד ריש ע"ד אות י"ג] שם חידד הרש"ש את ההבנה שבדברי העץ חיים הנ"ל וז"ל: רחל תופסת כל שיעור קומת ז"א, ובחצי העליון [של רחל] שם **מתלבשת לאה**, ונקראת [רחל העליונה] על שמה. וחצי התחתון נקרא רחל, שער אנ"ך פ"ז.

¹ כן הגירסה בספר אדם ישר, ולא כגירסת ע"ח שלפנינו - בהם.

ובדברי הרש"ש מפורש שהם ג' בחינות, א'. רחל העליונה, ב'. לאה המתלבשת ברחל העליונה, ג'. רחל התחתונה.

דעת היפה שעה שלאה הנעשית פרצוף אחד עם רחל, היא בחי' רחל העליונה

והנה ביפה שעה [שם בשער י"ט פ"ז אות א'], התקשה מי היא לאה זו וז"ל: דברי רז"ל צריכים פירוש, כי מה ענין לאה אצל רחל, אם מדבר בלאה האמורה שהיא נבנית ונתקנת מאחוריים דתבונה, הלא היא עומדת פניה אצל אחורי ז"א, ורחל היא בז"א אחור באחור, והיאך לאה תתלבש ברחל ופני שתיהן זו למזרח וזו למערב.

ועוד דאמר: לכן כל המחצית עליון של רחל נקרא על שם לאה, מבואר שנקרא ע"ש לאה, ואינה היא לאה לפי האמת. [וכוונתו להקשות א"כ מי זו אותה רחל שבחצי העליון].

ולכך בא היפ"ש לבאר את דברי הרב כאן, עפ"י מ"ש הרב בע"ח שער הפרצופים [שער ל' פ"ה] ולאהבת הקיצור לא העתיק היפ"ש את לשון הרב שם, כי אם היוצא ממנו, וז"ל: כל חמשה פרצופי ז"א, שהם פרצוף נה"י דעיבור, ופרצוף חג"ת דיניקה, ופרצוף נשמה, ופרצוף חיה, ופרצוף יחידה, כל אחד יש לו בת זוגו נוק' שלו שווה אליו ממש בקומתו והם עומדים אחור באחור. וכשם שז"א הגדלות שלו [של זמן היניקה] הוא, שנכנס פרצוף חג"ת שלו ומתלבש בתוך פרצוף נה"י שלו, וזה [הגדלות] דיניקה. ואח"כ בגדלות [האמיתית] הוא שנכנס פרצוף חב"ד תוך פרצוף חג"ת.

כך גדלות הנוק' הוא ממש כמו הדרך הזה בדיוק, שאחר שנגדל ז"א, בעת בא זמן גדלות הנוק', נכנס פרצוף הנוק' דחג"ת תוך פרצוף הנוק' דנה"י [כצ"ל], והרי היא נגדלת כשיעור חג"ת

דז"א. ואח"כ נגדלת יותר, ונכנס פרצוף הנוק' [דחב"ד, תוך פרצוף הנוק'] דחג"ת, והרי היא נגדלת כשיעור החב"ד דז"א. וכל אלו [הפרצופים] הם אחור באחור בז"א מלובשים זה בתוך זה.

ומסיים היפה שעה, ונוק' שבאחורי פרצופי נה"י, היא הנקראת רחל הקטנה העומדת מחצי הת"ת דז"א ולמטה, והנקבות שבפרצופי חג"ת וחב"ד הם הנקרא ע"ש לאה, יען כמו שלאה עומדת מחצי הת"ת דז"א ולמעלה, כן אלו ממש.

ומבואר גם בדברי היפה שעה שיש כאן ג' בחינות, האחת רחל התחתונה שבאחורי פרצוף הנה"י. והשניה רחל העליונה שבאחורי פרצופי חג"ת חב"ד דז"א. והשלישית היא לאה ממש העומדת כנגד אחורי חצי ת"ת דז"א ולמעלה, ועל שמה נקראת גם רחל העליונה בשם לאה.

למדנו מדברי היפה שעה שלאה הנעשית עם רחל פרצוף אחד, היא בחי' רחל שבאחורי פרצופי חב"ד חג"ת [הנקראת ע"ש לאה]. המתלבשת ברחל שבאחורי פרצוף נה"י, ושניהם נעשות פרצוף אחד. אך לאה האמיתית אינה נעשית עם רחל התחתונה פרצוף אחד, [שהרי רחל עומדת אחור באחור עם ז"א, וזו הלאה פניה באחורי ז"א וכמו שהזכיר היפ"ש בקושייתו].

ומעתה כשנחזור לדברי היפה שעה שעל שעה"כ [דף ו' רע"ב] שכתב וז"ל: ואפשר שבשעת הנסירה כשנתלבש נה"י דאימא בלאה ורחל, אותה שעה שנעשות שתיהם כאחת, תתלם.

נבין שכוונתו שבזמן הנסירה, כשמתלבשת רחל העליונה ברחל התחתונה, שאז נעשו שתיהן פרצוף אחד, אז ימשכו המוחין השייכים לרחל שהיו בפקדון בלאה האמיתית, אל רחל העליונה שנעשתה פרצוף אחד עם רחל התחתונה.

וביאור הדבר שעד שעת הנסירה כשלאה האמיתית מגעת עד החזה דז"א, ורחל התחוננה היא מהחזה דז"א ולמטה אין שייכות והמשכת מוחין מלאה לרחל שהרי אין קשר בניהם. ורק בתיבת באהבה כשרחל העליונה תהיה באחורי חב"ד חג"ת דז"א ותעמוד במקום לאה האמיתית, יוכלו להימשך המוחין שבלאה האמיתית, לרחל העליונה הנקראת בשם לאה.

ונראה שכן הבין הרב שמן ששון את דברי היפה שעה, שהנה בשמן ששון שעל שער הכוונות דף כ"ה סע"ב [ח"ג דף ל"א ע"ד ד"ה מ"ש האמנם] העתיק את דברי היפה שעה שעל שער הכוונות, ואת תירוצו: שהמוחין דרחל שנשארו בפקדון אצל לאה, ימשכו לרחל בעת הנסירה. והיינו כשיתלבשו נה"י דאימא בעת הנסירה בלאה ורחל, שאז נעשות שתיהם כאחת, תטול רחל את המוחין.

ועל תירוץ היפה שעה כתב השמן ששון וז"ל: ולע"ד אז [בשעת הנסירה] נגדלת רחל בכל קומת לאה, וחצי פרצופה העליון [של רחל], נקראת בשם לאה היות לאה מתלבשת שם, ואז לוקחת [רחל - אחר שנגדלה ועומדת בכל קומת לאה] כל אלו האורות [מלאה].

ומובאר מדבריו כנ"ל, שרק בשעת הנסירה אחר שתגדל רחל ותעמוד במקום קומת לאה מהחזה דז"א ולמעלה, אז נוטלת רחל את המוחין שנשארו בפקדון בלאה.

נסכם ונאמר לשיטת היפה שעה, לאה שנעשית עם רחל פרצוף אחד, היא בחי' רחל העליונה [הנקראת ע"ש לאה], שבאחורי פרצוף חג"ת חב"ד דז"א, והיא המתלבשת ברחל התחוננה שבאחורי נה"י דז"א ונעשות שתיהם פרצוף אחד וזה נעשה בנסירה.

ומאחר שרחל גדלה ועומדת במקום לאה האמיתית, אז נמשכים המוחין שנשארו בפקדון בתוך לאה האמיתית, אל רחל העומדת במקום לאה האמיתית.

דעת השמן ששון שההמשכה מלאה לרחל תהיה עד באהבה

עד כאן הביא השמן ששון את דברי היפה שעה, ואת הבנתו בדבריו, אמנם לאחר מכן כותב השמן ששון ישוב אחר על קושית היפה שעה, שענינה אימתי נוטלת רחל בברכת אבות את המוחין שלה שהיו ביד לאה בפקדון.

ולהבנת תשובת השמן ששון נפתח תחילה במ"ש הרב בשעה"כ דף כ"ה סע"א בביאור כוונת ברוך שם וז"ל: וכבר ביארנו ענין מילת עור מה ענינו, ואמרנו שהענין הוא שאין לאה לוקחת הארה מן המוחין עצמן דז"א, אלא מן הנה"י דאימא אשר הם ה**לבוש** של המוחין דז"א כנודע, אבל רחל לוקחת וכו'. משא"כ בלאה העומדת מכנגד מקום החסדים הסתומים, וכבר ביארנו כי ה**לבושים** של המוחין הם ד' שמות אהי"ה.

ולמדנו שבכרוך שם נמשכים ללאה **לבושי** המוחין שהם ד' שמות אהי"ה. וראה בשמן ששון [שם ח"ג דף ל"א אמצע ע"ג ד"ה ולע"ד צ"ע] שהקשה מדוע לא כתב הרב לכוין בתיבת אחד דק"ש, שבהמשכת המוחין דו"ק דגד' דאימא, נכוין גם בד' אהי"ה שהם **לבושי** המוחין. ותירץ הש"ש [שם בשורה המתחילה בעמידה] וז"ל: ואפשר לתרץ, והוא דגם בחול ישנו לבחינת **לבושי** ד' אהי"ה הנז' הבאים עם המוחין דגדלות דז"א, וטעם שלא כתב [הרב] לכוין בהם [בלבושים], הוא יען היות בתוכם בחינת המוחין, ואינם עולים [הלבושים] בשם **לגבי** המוחין שהם הויו"ת והם עיקר עכ"ל.

ומאלו הד' **לבושים** הנמשכים לז"א עם ו"ק דגדלות דאימא, תהיה המשכה **ללאה** בברוך שם כבוד [וכפי שביאר זאת השמן ששון בהרחבה בדף ל"א סוף ע"ב אות ק"כ ובע"ג ד"ה מ"ש עי"ש]².

וזהו שרואים בסידור הרש"ש [דף מ"ה ע"א] שללאה נמשכים ד' אהי"ה מלאים, ב' מהם במילוי יודין ואחד במילוי אלפין ואחד במילוי ההין. **והאל"ף** מכל אהי"ה ישאר בי"ס דלאה, ושאר האותיות שהם הי"ה דאהי"ה, נשארים בחב"ד דלאה בפקדון לצורך רחל.

ומעתה נחזור לישוב השמן ששון [בח"ג דף ל"א ע"ד ד"ה האמנם] על קושית היפה שעה מדוע לא רואים בעמידה את ההמשכה מלאה לרחל וז"ל: ולהיות אלו **הלבושים דבחינת מוחין דגדלות ואינם עולים בשם**, לכן לא נתבאר בעמידה איה מקומם להמשיכם [מלאה לרחל], אלא מכיון דניתנים הארת המוחין ע"י ז"א **עד** מילת באהבה, ג"כ נתן אלו הלבושים [לרחל, ומאחר שאינם אלא **לבושים** אינם עולים בשם].

ומדברי השמן ששון למדנו, שזמן המשכת הארת הלבושים שנשארו בפקדון בלאה לצורך רחל, יהיה יחד עם המשכת המוחין מז"א לרחל, שזה **עד** באהבה. והיות וזו המשכת לבושים, לכן לא רואים המשכה זו לרחל.

ובזה חלוק השמן ששון על היפה שעה, שהיפה שעה ס"ל שהמשכה מלאה לרחל תהיה בנסירה וכנ"ל, ואילו בשמן ששון מפורש שהמשכה לרחל תהיה **עד** תיבת באהבה, והיינו כאשר נמשכים מז"א מוחין לרחל [באטב"ח], נמשך גם הארת הלבושים לרחל.

² ועי' שם שהביא דעת ההוראת שעה [מבעל היפה שעה] שהמשכה בברוך שם היא מהמוחין ממש.

עוד יש לשים לב, שלדעת היפה שעה כדי שיוכל להמשיך הפקדון מלאה לרחל, צריך שתהיה רחל עומדת במקום לאה, והיינו מהחצי ולמעלה, ולכך צריך להמתין עד הנסירה שאז רחל התחתונה נעשית פרצוף אחד עם רחל העליונה, ותעמוד רחל העליונה במקום לאה, ואז ימשך הפקדון שהיה בלאה אל רחל העומדת במקום לאה.

אך לשמן ששון שכתב דהמשכה לרחל היא עד תיבת באהבה א"כ ההמשכה מלאה תהיה לרחל בעודה עומדת מהחזה דז"א ולמטה, ודו"ק.